

**โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสานตามพระราชดำริ
ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี**

เรื่องเดิม

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ถึงปัญหาที่ชาวประมงไม่สามารถออกหาปลาได้ เนื่องจากน้ำมันมีราคาแพง ความโดยสรุปว่า ในอนาคตผลผลิตสัตว์ทะเลต่าง ๆ จากฟาร์มทะเลเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสาน ที่ถูกสุขภาวะอนามัยแวดล้อมคืบคลานด้วย จะเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำคัญทดแทนการออกไปจับสัตว์น้ำในทะเลที่ห่างไกล พร้อมทั้งทรงริเริ่มให้ทำฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสานในพื้นที่ดินนาเกลือริมทะเล ซึ่งนางวาสนา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน จำนวน ๘๒ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา ณ หมู่ ๕ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นฟาร์มตัวอย่างให้ทั้งผู้จับสัตว์น้ำ ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและผู้ที่สนใจทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำไปปรับใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่นของตนเองต่อไป

ผลการดำเนินงาน

กรมประมงดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยมีจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๔ จุด รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- จุดสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์สองน้ำหรือน้ำกร่อย ได้แก่ การอนุบาลกุ้งก้ามกราม ๔ รุ่น การเลี้ยงกุ้งขาว ๑ รุ่น การเลี้ยงปลานิลแดง ๑ รุ่น และปลากะพงขาว ๑ รุ่น
- จุดสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเลและสาหร่ายทะเล ได้แก่ ปลูกนวลจันทร์ทะเล จำนวน ๒ รุ่น ปลูกช่อนทะเล ๑ รุ่น ปลูกจะละเม็ดทอง ปลาการ์ตูน หอยเป่าฮื้อ และหมีกระดอง เป็นต้น การเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่นในบ่อดิน ๒ บ่อ พร้อมทั้งมีการสาธิตการแปรรูปสัตว์น้ำ สาหร่ายหรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ๑๔ ครั้ง
- จุดสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทนเค็มสูงและเกลือทะเล ได้แก่ การเลี้ยงอาร์ทีเมียในบ่อดิน ๓ บ่อ การผลิตเกลือแกละน้ำทะเลผง ๑ แปลง
- จุดสาธิตการทำฟาร์มทะเล ได้แก่ การสร้างแพเลี้ยงหอยแมลงภู่แบบแพเชือก ๒ แพ การเลี้ยงหอยแมลงภู่ ๑ ครั้ง การจัดทำธนาคารปูม้าและปลาหมึก ๑ แห่ง
- กิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำร่วมกับชุมชน จำนวน ๔.๒ ล้านตัว ได้แก่ กุ้งแชบ๊วย กุ้งกุลาดำ ปูม้า ปลากะพงขาว และหมีกระดอง

- กิจกรรมบริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่ ผู้เข้าเยี่ยมชมศึกษา ตูงาน ๑๐,๑๖๔ คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ๖ คน
- ดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามคลอง จำนวน ๑ แห่ง ขนาด ๓ x ๑๑ เมตร การดำเนินงานแล้วเสร็จ

จุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

สาธิตการแปรรูปปลานวลจันทร์

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานวลจันทร์

การก่อสร้างสะพานข้ามคลอง

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานที่ถูกต้องสุขภาวะอนามัยและ
คืนความสมดุลสู่ธรรมชาติ สามารถเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพประมง ทั้งผู้จับสัตว์น้ำ
และผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๒. ช่วยลดต้นทุนและเป็นทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการอาชีพประมง ทดแทน
การออกเรือไปจับสัตว์น้ำธรรมชาติในทะเล

๓. ช่วยสอนอาชีพและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและประชาชนที่สนใจ ในด้าน
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำและเกลือทะเล สามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานที่ของเกษตรกรแต่ละราย เช่น การสอนอาชีพการเลี้ยงสาหร่าย
พวงอุ้ง ซึ่งกรมประมงได้ทำการส่งเสริมและขยายผลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ได้ก่อให้เกิด
ฟาร์มเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงอุ้งเชิงพาณิชย์ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย สร้างอาชีพใหม่หรือ
เป็นอาชีพเสริม อาชีพฟาร์มเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงอุ้ง จากฟาร์มสาธิต ๗ ฟาร์ม พื้นที่ประมาณ
๒ ไร่ มีรายได้ขั้นต่ำ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน ปัจจุบันมีฟาร์มฯ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ประมาณ
๔๖ ฟาร์ม ก่อให้เกิดรายได้ภายในจังหวัดเพชรบุรีไม่น้อยกว่า ๑,๓๘๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน โดยมี
กำลังการผลิตสาหร่ายปากบ่อขั้นต่ำ ๒๕,๐๐๐ กิโลกรัมต่อเดือน ก่อให้เกิดรายได้แก่เกษตรกร
ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน สำหรับ
ผู้ประกอบการอาชีพด้านประมงและผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มี
ผู้เข้าเยี่ยมชม ศึกษาดูงานฟาร์มทะเลตัวอย่างฯ ทั้งสิ้น ๑๐,๑๖๔ คน โดยคิดเป็นสัดส่วนของกลุ่ม
นักท่องเที่ยวทั่วไปสูงที่สุดคือ ร้อยละ ๔๒.๙ รองลงมาคือ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ร้อยละ ๓๓.๖
กลุ่มหน่วยงานราชการ ร้อยละ ๑๙.๒ กลุ่มหน่วยงานเอกชน ร้อยละ ๒๘ กลุ่มเกษตรกร ร้อยละ ๑
และ กลุ่มชาวต่างชาติ ร้อยละ ๐.๓๖ ตามลำดับ

๕. เป็นแหล่งฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งจากการเลี้ยง
หอยแมลงภู่แบบแพเชือกในทะเลที่เปรียบเสมือนปะการังเทียมลอยน้ำ และการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ
สู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสาน
ตามพระราชดำริ

โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างแบบผสมผสานตามพระราชดำริ
ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ราว ๕๐๓๕ III

